

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KOMISIJA ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Na osnovu člana 7. stav (1), člana 8. stav (2), člana 31. stav (2) i člana 33. stav (7) Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 104/16) i člana 12. Zakona o Komisiji za vrijednosne papire („Službene novine Federacije BiH“, broj 39/98, 36/99, 33/04, 92/13 i 6/17), Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine na 545. sjednici održanoj dana 23.11.2017. godine, donijela je

PRAVILNIK

O USLOVIMA I POSLOVANJU DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOM

Član 1.

Ovim Pravilnikom uređuju se:

- a) struktura i način obračuna kapitala i visina minimalnog osnovnog dioničkog kapitala društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom (u daljem tekstu: društvo za upravljanje) u odnosu na vrijednost neto imovine kojom upravlja,
- b) minimalni kadrovski, organizacijski i tehnički uslovi za poslovanje i poslovanje društva za upravljanje,
- c) minimalni uslovi uspostavljanja sistema unutrašnje kontrole i pravila upravljanja rizicima.

Minimalni iznos kapitala

Član 2.

(1) Minimalni iznos kapitala društva za upravljanje koje obavlja djelatnost iz člana 5. stav (1) tačke a) podtačka 1. Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima (u daljem tekstu: Zakon) mora biti u svakom trenutku veći ili jednak iznosu iz člana 7. stav (1) Zakona.

(2) Minimalni iznos kapitala društva za upravljanje koje obavlja djelatnosti iz člana 5. stav (1) tačka a), podtačke 1. i 2. Zakona mora biti u svakom trenutku veći ili jednak:

- a) zbiru iznosa osnovnog kapitala iz člana 7. stav (1) Zakona i osnovnog kapitala društva za upravljanje koji je određen propisom kojim se uređuju uslovi za osnivanje i poslovanje društva za upravljanje investicijskim fondovima sa javnom ponudom, ili
- b) iznosa troškova društva za upravljanje iz prethodne poslovne godine, kada je taj iznos viši od iznosa iz tačke a) ovog stava.

Obračun kapitala

Član 3.

(1) Ukupni kapital društva za upravljanje čine stavke iz člana 4. ovog pravilnika umanjene za odbitne stavke kapitala iz člana 5. ovog pravilnika.

Stavke kapitala

Član 4.

(1) Stavke koje se uključuju čine kapital društva za upravljanje su:

- a) upisani i uplaćeni osnovni kapital (nominalni iznos običnih dionica ostvaren pri izdavanju tih dionica),
- b) sve vrste rezervi formiranih iz dobiti nakon oporezivanja,
- c) zadržana dobit proteklih godina utvrđena na osnovu revidiranih godišnjih finansijskih izvještaja (neopterećena bilo kojim budućim obavezama) i usvojena od skupštine dioničara društva za upravljanje i raspoređena u skladu sa odlukom skupštine društva za upravljanje,
- d) dobit tekuće godine utvrđena na osnovu revidiranih godišnjih finansijskih izvještaja (neopterećena bilo kojim budućim obavezama) i usvojena od dioničara društva za upravljanje, odnosno raspoređena u skladu sa odlukom skupštine društva za upravljanje ili dobit tekuće godine utvrđena na osnovu finansijskih izvještaja za period tokom godine
- e) dionička premija ili rezerve kapitala (iznosi iznad nominalnog iznosa/knjigovodstvene vrijednosti ostvareni pri izdavanju dionica iz tačke a) ovog stava, te dodatne uplate dioničara društva za upravljanje u kapital.

(2) Kapital iz stava (1) ovog člana mora imati sljedeća karakteristike:

- a) osnovni kapital društva za upravljanje u cijelosti je uplaćen i upisan,
- b) bezuslovno je nepovratan,
- c) u cjelini i bez ograničenja je na raspolaganju za pokriće gubitaka iz tekućeg poslovanja, čim nastanu,
- d) neopterećen je poreznim davanjima, u protivnom, prije upotrebe za pokriće rizika i gubitaka potrebno je uvažiti sve porezne obaveze,
- e) u slučaju stečaja, odnosno likvidacije društva za upravljanje, na raspolaganju je za pokriće gubitaka nakon što su podmirene obaveze prema svim povjeriocima.

Odbitne stavke kapitala

Član 5.

Odbitne stavke kapitala društva za upravljanje su sljedeće:

- a) nelikvidna sredstva, sredstva koja nije moguće trenutno unovčiti radi pravovremenog podmirenja dospjelih obaveza društva za upravljanje, kao što su ulaganja u dugotrajnu nematerijalnu imovinu (goodwill, licence, patenti, zaštitni znakovi i koncesije),
- b) udjeli društva za upravljanje u drugim privrednim društvima,
- c) gubici u zavisnim društvima,
- d) dospjela potraživanja,
- e) imovina koju je društvo za upravljanje steklo, a koja nije u skladu sa članom 7. stav (8) Zakona,
- f) zadržani gubici proteklih godina utvrđeni na osnovu revidiranih godišnjih finansijskih izvještaja,
- g) gubitak tekuće godine utvrđen na osnovu revidiranog godišnjeg finansijskog izvještaja i usvojen od skupštine dioničara društva za upravljanje ili gubitak utvrđen na osnovu finansijskih izvještaja za period tokom godine,
- h) nerealizirani gubitak iz osnova vrijednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, negativne neto revalorizacijske rezerve proizašle iz vođenja ulaganja u pridruženo društvo, ostale negativne neto revalorizacijske rezerve. Pozitivne revalorizacijske rezerve ne uključuju se u obračun kapitala.

Opći troškovi poslovanja

Član 6.

(1) Društvo za upravljanje za potrebe obračuna jedne polovine općih troškova iz prethodne poslovne godine, koristi podatke o ukupnim poslovnim troškovima (pozicije izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti) koji obuhvataju stavke:

- a) troškova upravljanja fondom osim iznosa obračunate provizije koja predstavlja dio ulazne naknade, godišnje naknade za upravljanje ili naknade za prenos računa,
- b) općih administrativnih troškova,
- c) troškova amortizacije i vrijednosnog usklađenja dugotrajne imovine,
- d) rezerviranja za troškove i rizike,
- e) finansijske rashode i ostale troškove.

(2) Opći troškovi iz stava (1) ovog člana obračunavaju se na osnovu podataka iz revidiranih godišnjih finansijskih izvještaja za poslovnu godinu koja neposredno prethodi periodu za koje društvo za upravljanje obračunava kapital.

Izvještavanje o obračunu kapitala

Član 7.

- (1) Društvo za upravljanje dužno je sastavljati izvještaj o obračunu kapitala (prilog 2.ovog pravilnika) sa stanjem na zadnji dan poslovne godine i na zadnji dan polugodišnjeg perioda poslovne godine.
- (2) Društvo za upravljanje je dužno dostaviti Komisiji izvještaj iz stava(1) ovog člana u roku od dva mjeseca po proteku polugodišnjeg izvještajnog razdoblja te u roku četiri mjeseca po proteku poslovne godine.
- (3) Osim na navedene datume u stavu (2) ovog člana, Komisija može zatražiti od društva za upravljanje da dostavi izvještaja o obračunu kapitala na bilo koji drugi dan u roku koji odredi Komisija.

Kadrovske, organizacijski i tehnički uslovi za poslovanje

Član 8.

- (1) Društvo za upravljanje dužno je:
  - a) ustrojiti takvu unutrašnju organizacijsku strukturu kojom se osigurava pravilno obavljanje poslova upravljanja dobrovoljnim penzijskim fondom (u daljem tekstu: Fond), na način da se poslovi podijele u najmanje sljedeće organizacijske jedinice i to:
    1. front office (operativnu jedinicu),
    2. middle office (jedinicu za kontrolu) i
    3. back office (jedinicu za podršku),
  - b) propisati, primjenjivati i redovno ažurirati interne akte kojima se uređuje njegova unutrašnja organizacijska struktura i postupak donošenja odluka, iz kojih je na jasan i dokumentovan način vidljiv postupak donošenja odluka i raspodjela odgovornosti za te odluke, a koji obuhvata:
    1. podjelu na organizacijske jedinice,
    2. detaljan opis poslova i odgovornosti pojedine organizacijske jedinice,
    3. popis radnih mjesta i radnika unutar pojedine organizacijske jedinice,
    4. zaduženja i podjelu ovlaštenja uprave i zaposlenika društva za upravljanje,
    5. postupak internog izvještavanja i donošenja odluka unutar društva za upravljanje,
    6. način čuvanja poslovne dokumentacije i podataka,
  - c) osigurati da su sva relevantna lica upoznata sa svim procedurama i postupcima koje su dužni primjenjivati u svrhu pravilnog obavljanja svojih dužnosti, a kada obavljaju više

dužnosti u društvu za upravljanje, osigurati da svaku od njih obavljaju nezavisno, savjesno i profesionalno,

- d) uspostaviti, provoditi i redovno ažurirati odgovarajuće sisteme internih kontrola koji osiguravaju provođenje internih odluka i procedura na svim nivoima društva za upravljanje,
- e) zapošljavati lica sa kvalifikacijama, znanjima i iskustvom potrebnim za obavljanje povjerenih im dužnosti,
- f) uspostaviti, provoditi i redovno ažurirati efikasne sisteme internog izvještavanja i komunikacije na svim odgovarajućim nivoima unutar društva za upravljanje kao i prema trećim licima,
- g) na odgovarajući i organizovan način čuvati evidencije o internoj organizaciji i organizaciji poslovanja društva za upravljanje.

(2) Društvo za upravljanje dužno je uspostaviti i organizirati poslovne procese na način da internim aktima jasno propiše i dokumentuje sve faze pojedinog poslovnog procesa, osigura uključenost svih relevantnih organizacijskih jedinica te bude u mogućnosti u svakom trenutku prepoznati i upravljati svim rizicima koji proizlaze iz pojedinog poslovnog procesa.

(3) Društvo za upravljanje dužno je, vodeći računa o vrsti podataka, uspostaviti, primjenjivati i redovno ažurirati sisteme i procedure koji osiguravaju sigurnost, cjelovitost i tajnost podataka.

(4) Društvo za upravljanje dužno je propisati, primjenjivati i redovno ažurirati mjere za neprekidno poslovanje, koje uključuju:

- a) postupanje u vanrednim okolnostima,
- b) čuvanje sigurnosnih kopija svih zapisa koja omogućuje nesmetano obavljanje djelatnosti u vanrednim okolnostima,
- c) pravovremenu uspostavu funkcija i pristupa podacima i pravovremeni nastavak obavljanja djelatnosti društva za upravljanje, ako nesmetano obavljanje djelatnosti u vanrednim okolnostima nije moguće.

(5) Društvo za upravljanje dužno je propisati, primjenjivati i redovno ažurirati računovodstvene politike i procedure koje omogućavaju pravovremenu dostavu finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom i drugim relevantnim propisima, a koji daju istinit i objektivan prikaz finansijske situacije društva za upravljanje i Fond kojima društvo za upravljanje upravlja, u skladu s važećim računovodstvenim standardima i pravilima.

(6) Društvo za upravljanje dužno je redovno pratiti, ažurirati, unapređivati i otklanjati nedostatke internih sistema poslovanja, unutrašnjih kontrola i politika i procedura iz st. (1) do (5) ovog člana.

(7) Društvo za upravljanje koje obavlja i djelatnost upravljanja investicijskim fondom iz člana 5. stav (1) tačka a) podtačka 2. Zakona, na odgovarajući je način dužno primjenjivati i odredbe

propisa kojima su uređeni organizacijski zahtjevi za društva za upravljanje investicijskim fondovima.

(8) Društvo za upravljanje dužno je osigurati adekvatne resurse za neometano obavljanje svih djelatnosti iz člana 5. Zakona koje obavlja.

Postupanje po prigovorima

Član 9.

U postupanju po prigovorima društvo za upravljanje dužno se pridržavati člana 67. Zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu njega te članovima Fonda besplatno staviti na raspolaganje informacije o načinu podnošenja prigovora i postupanja po istima, i omogućiti besplatno podnošenje prigovora.

Računovodstvene politike i procedure

Član 10.

(1) Društvo za upravljanje dužno je osigurati primjenu računovodstvenih politika i procedura iz člana 8. stav (5) ovog pravilnika kako bi osiguralo zaštitu članova Fonda.

(2) Društvo za upravljanje dužno je voditi računovodstvo Fonda na način da je u svakom trenutku moguće tačno utvrditi vrijednost imovine i obaveza Fonda.

(3) Društvo za upravljanje dužno je propisati, primjenjivati i redovno ažurirati računovodstvene politike i procedure kako bi se neto vrijednost imovine, ukupno i po investicijskoj jedinici Fonda mogla tačno obračunati.

(4) Društvo za upravljanje dužno je propisati primjerene postupke kako bi osiguralo pravilno i tačno vrednovanje imovine i obaveza Fonda.

Kontrola od strane uprave i nadzornog odbora

Član 11.

(1) Društvo za upravljanje dužno je prilikom internog raspoređivanja poslova i funkcija osigurati kontrolu od uprave i nadzornog odbora, radi poslovanja u skladu s odredbama Zakona, propisima donesenim na osnovu Zakona i drugim relevantnim propisima.

(2) Uprava i nadzorni odbor, kada je to primjenjivo s obzirom na veličinu društva za upravljanje i vrijednost neto imovine kojom upravlja društvo za upravljanje:

- a) odgovaraju za donošenje i provođenje strategija ulaganja za svaki Fond kojim društvo za upravljanje upravlja,
- b) nadziru donošenje strategija ulaganja za svaki Fond kojim društvo za upravljanje upravlja,
- c) odgovaraju za uspostavljanje nezavisnih, trajnih i efikasnih funkcija praćenja usklađenosti s relevantnim propisima, upravljanja rizicima i interne revizije, na način definiran odredbama Zakona,
- d) prate i periodično potvrđuju da se strategija ulaganja i ograničenja izloženosti rizicima za svaki Fond kojim društvo za upravljanje upravlja, pravilno i efikasno provode i poštju,
- e) odobravaju i periodično ocjenjuju primjerenost internih procedura za donošenje investicijskih odluka za svaki Fond kojim društvo za upravljanje upravlja,
- f) odobravaju i periodično ocjenjuju politike, procedure i mjere upravljanja rizicima, postupke i tehnike za primjenu politike iz člana 31. ovog pravilnika, uključujući sistem ograničenja izloženosti rizicima za društvo za upravljanje i svaki Fond kojim društvo za upravljanje upravlja.

(3) Uprava i nadzorni odbor društva za upravljanje dužni su pratiti i periodično ocjenjivati efikasnost politika, mjera i postupaka propisanih u svrhu praćenja poslovanja društva za upravljanje u skladu s relevantnim propisima te poduzimati odgovarajuće mjere u cilju rješavanja nedostataka i nepravilnosti u poslovanju.

(4) Društvo za upravljanje dužno je osigurati da lica iz stava (3) ovog člana redovno, a najmanje jednom godišnje, primaju pismene izvještaje iz područja upravljanja rizicima, interne revizije ako je ustrojena i usklađenosti s relevantnim propisima, koja sadržavaju i podatke o eventualno preuzetima mjerama za otklanjanje nedostataka i nepravilnosti u poslovanju.

(5) Društvo za upravljanje dužno je osigurati da uprava redovno prima izvještaje o provođenju strategija ulaganja i internih procedura za donošenje investicijskih odluka iz stava (2) tačka b), d) i e) ovog člana.

Funkcija praćenja usklađenosti s relevantnim propisima

Član 12.

(1) Društvo za upravljanje dužno je:

- a) propisati, primjenjivati i redovno ažurirati odgovarajuće politike i procedure u svrhu utvrđivanja rizika neusklađenosti poslovanja društva za upravljanje s relevantnim propisima kao i drugih povezanih rizika,
- b) provoditi odgovarajuće mjere i postupke u svrhu suočenja rizika neusklađenosti poslovanja društva za upravljanje s relevantnim propisima kao i drugih povezanih rizika

na najmanju moguću mjeru te omogućiti Komisiji provođenje nadzora u skladu s odredbama Zakona.

(2) Društvo za upravljanje dužno je ustrojiti trajnu, efikasnu i nezavisnu funkciju praćenja usklađenosti s relevantnim propisima, zaduženu za obavljanje sljedećih poslova:

- a) praćenje i redovnu procjenu primjerenosti i efikasnosti mjera, politika i procedura iz stava (1) ovog člana,
- b) praćenje i redovnu procjenu aktivnosti društva za upravljanje koje se odnose na uočene propuste u poštovanju i pridržavanju obaveza u skladu s relevantnim propisima,
- c) savjetovanje uprave i drugih relevantnih licaa odgovornih za obavljanje djelatnosti društva za upravljanje o načinu primjene relevantnih propisa.

(3) Društvo za upravljanje dužno je osigurati da funkcija praćenja usklađenosti s relevantnim propisima ispunjava obaveze iz stava (2) ovog člana primjerno i nezavisno, na način da:

- a) osigura da relevantna lica unutar funkcije praćenja usklađenosti s relevantnim propisima imaju potrebna ovlaštenja, sredstva, stručno znanje i pristup svim bitnim podacima za obavljanje poslova praćenja usklađenosti s relevantnim propisima,
- b) imenuje lice zaduženo za praćenje usklađenosti s relevantnim propisima, a koje je odgovorno za funkciju praćenja usklađenosti s relevantnim propisima i izvještavanje u skladu s članom 11. stav (4) ovog pravilnika,
- c) osigura da relevantna lica koja su uključena u funkciju praćenja usklađenosti s relevantnim propisima ne budu uključena u obavljanje djelatnosti koje nadziru,
- d) osigura da način određivanja plaća i drugih oblika nagrađivanja relevantnih lica uključenih u funkciju praćenja usklađenosti s relevantnim propisima ne umanjuje niti je izgledno da bi mogao umanjivati njihovu objektivnost.

(4) Društvo za upravljanje nije dužno ispunjavati uslove iz stava (3) tačka c) i d) ovog člana ako može dokazati:

- a) da navedene obaveze nisu razmjerne vrsti, obimu i složenosti poslovanja društva za upravljanje, te
- b) da i bez pridržavanja navedenih ulova funkcija praćenja usklađenosti s relevantnim propisima, obaveze iz stava (2) ovog člana ispunjava primjerno i nezavisno.

(5) Za izuzeće od primjene odredbi stava (3) tačka c) i d) ovog člana u skladu sa stavom (4) ovog člana, potrebna je prethodna saglasnost Komisije.

Funkcija interne revizije

Član13.

(1) Društvo za upravljanje dužno je, kada je to primjereno i razmjeru vrsti, obimu i složenosti poslovanja društva za upravljanje kao i djelatnosti koju obavlja, ustrojiti funkciju interne revizije koja mora biti nezavisna od ostalih funkcija društva za upravljanje.

(2) Društvo za upravljanje dužno je omogućiti radnicima uključenim u obavljanje poslova interne revizije kontinuiranu edukaciju vezano uz djelatnosti društva za upravljanje i poslove koji su predmet interne revizije, posebno vezano za investicijski proces, upravljanje rizicima, upravljanje sukobom interesa, te neprekidnosti poslovanja.

(3) Funkcija interne revizije iz stava (1) ovog člana odgovorna je za:

- a) propisivanje, provođenje i ažuriranje plana interne revizije minimalno jednom godišnje,
- b) periodično ispitivanje i procjenjivanje primjerenoosti i efikasnosti sistema društva za upravljanje, kao i mehanizma unutrašnjih kontrola,
- c) ocjenu primjene i djelotvornosti postupaka upravljanja rizicima i metodologije za procjenjivanje rizika,
- d) ocjenu djelotvornosti i pouzdanosti mehanizama unutrašnjih kontrola odnosno funkcija upravljanja rizicima i praćenja usklađenosti s relevantnim propisima,
- e) ocjenu sistema izvještavanja uprave i nadzornog odbora,
- f) ocjenu ispravnosti i pouzdanosti sistema računovodstvenih evidencija i finansijskih izvještaja,
- g) provjeru pouzdanosti sistema izvještavanja te pravovremenosti i tačnosti izvještaja propisanih Zakonom, propisima donesenima na osnovu Zakona i drugim zakonima i propisima,
- h) sve ostale poslove koji su potrebni za ostvarivanje ciljeva interne revizije,
- i) davanje preporuka na osnovu rezultata postupka iz tačka b) do h) ovog stava,
- j) provjeravanje postupanja po preporukama iz tačke i) ovog stava,
- k) izvještavanje u vezi poslova interne revizije, u skladu s članom 11. stav (4) ovog pravilnika.

(4) Uprava, uz prethodnu saglasnost nadzornog odbora, donosi odluku o godišnjem planu rada funkcije interne revizije.

Investicijski proces

Član 14.

(1) Društvo za upravljanje dužno je propisati, provoditi i periodički ažurirati efikasne postupke i procedure kojima se uređuje investicijski proces vezan uz ulaganja imovine Fonda, kao i

ovlaštenja i zaduženja organizacijskih jedinica i/ili lica koja učestvuju u investicijskom procesu, u skladu sa zahtjevima iz Zakona.

(2) Interni akti kojima se uređuje i definiše investicijski proces, uz opis svih faza investicijskog procesa, kao i ovlaštenja i zaduženja pojedinih organizacijskih jedinica i/ili lica koja učestvuju u investicijskom procesu, moraju sadržavati strategije, politike, postupke i tehnike mjerena i upravljanja svim rizicima koji su vezani uz investicijski proces, kao i opise sukoba interesa koji mogu proizaći iz investicijskog procesa i načine na koje društvo za upravljanje njima upravlja.

(3) Sažetak internog akta kojim se definiše i uređuje investicijski proces društvo za upravljanje dužno je objaviti na svojoj internet stranici.

(4) Društvo za upravljanje dužno je uspostaviti investicijski proces na način da su u njega na odgovarajući način uključene i kontrolne funkcije, kako bi se osiguralo postupanje u skladu sa Zakonom, podzakonskim propisima, drugim propisima koji su relevantni za provođenje investicijskog procesa i internim aktima društva za upravljanje.

(5) Društvo za upravljanje dužno je u okviru investicijskog procesa, a prije izvršavanja odluka o ulaganjima provjeriti i osigurati adekvatnost i provedivost ulaganja, i to najmanje s pravnog aspekta, makroekonomskog aspekta, upravljanja rizicima, vrednovanja ulaganja, administrativnih pitanja i izještavanja.

(6) Društvo za upravljanje dužno je uspostaviti nesmetan i efikasan tok informacija o investicijskom procesu te donošenju i provođenju odluka o ulaganju između svih relevantnih organizacijskih jedinica unutar društva za upravljanje.

(7) Lica uključena u investicijski proces ne smiju biti članovi uprave, nadzornog odbora ili prokuristi:

- a) drugog društva za upravljanje fondovima,
- b) depozitara,
- c) društva za upravljanje investicijskim fondovima,
- d) banke ili kreditne institucije,
- e) investicijskog društva,
- f) društva za osiguranje,
- g) društva za reosiguranje,
- h) drugih pravnih lica koja posluju na osnovu odobrenja ili dozvole Komisije.

Donošenje strategije ulaganja i odluka o ulaganju

Član 15.

(1) Uprava društva za upravljanje donosi strategiju ulaganja za svaki Fond kojim društvo za upravljanje upravlja i odgovorna je za njeno provođenje.

(2) Strategija ulaganja imovine Fonda mora sadržavati i očekivane rezultate ulaganja te ciljni vremenski horizont ostvarivanja strategije ulaganja.

(3) Društvo za upravljanje je dužno ustrojiti tijelo unutar društva za upravljanje zaduženo za savjetovanje uprave prilikom donošenja strategije ulaganja imovine Fonda, za njeno provođenje i minimalno kvartalno revidiranje.

(4) Organ iz stava (3) ovog člana sastoji se najmanje od jednog člana uprave i lica iz organizacijskih jedinica zaduženih za upravljanje imovinom i upravljanje rizicima koje imenuje uprava posebnom odlukom.

(5) Strategija ulaganja mora biti valjano dokumentovana i donesena na način da pruža jasne smjernice o ulaganju imovine Fonda u pojedine vrste imovine. Uz strategiju ulaganja, sastavni dio dokumentacije minimalno moraju činiti podaci na kojima se zasniva donošenje iste, kao i popis organizacijskih jedinica i/ili lica uključenih u njeno donošenje, provođenje i revidiranje.

(6) Društvo za upravljanje dužno je internim aktima propisati način rada, kao i odgovornosti i zaduženja članova organa iz stava (3) ovog člana.

(7) Sastanci organa društva za upravljanje iz stava (3) ovog člana moraju biti dokumentovani u formi zapisnika.

Član 16.

(1) Društvo za upravljanje dužno je uspostaviti i dokumentovati postupke, procese i procedure unutar društva za upravljanje kojima se definiše donošenje odluka o ulaganju imovine Fonda i imenuju lica zadužena za donošenje istih.

(2) Odluke o ulaganju moraju biti donesene na način da, u skladu sa strategijom ulaganja, jasno određuju pojedina ulaganja i uslove po kojima će se provoditi transakcije za račun Fonda.

(3) Društvo za upravljanje može osobama koje upravljaju imovinom Fonda propisati i dodatna prava i uslove vezane uz investicijski proces i ulaganje imovine Fonda, u okviru donesene strategije ulaganja i odluka o ulaganju.

(4) Odluke o ulaganju moraju biti valjano dokumentovane. Uz odluke, sastavni dio dokumentacije minimalno moraju činiti i podaci na osnovu kojih se donose odluke o ulaganju, razlozi koji su uticali na donošenje odluke i odabir predmetnog ulaganja kao i popis organizacijskih jedinica i/ili lica odgovornih za provođenje svih odluka o ulaganju.

Član 17.

(1) Društvo za upravljanje dužno je donositi strategiju ulaganja i investicijske odluke o ulaganju imovine Fonda na osnovu relevantnih investicijskih istraživanja i analiza, pri čemu se mogu koristiti, ali se isključivo na njih ne oslanjati, i relevantna investicijska istraživanja izrađena od strane trećih lica.

(2) Društvo za upravljanje dužno je kontinuirano pratiti ulaganja imovine Fonda, što uključuje, ali nije ograničeno na, mjere provođenja dubinske analize (due diligence) i praćenja finansijske stabilnosti drugih ugovornih strana i izdavatelja prenosivih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca, praćenje tržišnog okruženja i usklađenost imovine i obaveza Fonda.

(3) U slučaju kada se u okviru ostvarivanja strategije ulaganja i izvršavanja investicijskih odluka o ulaganju imovine postiže izloženost svih Fondova i investicijskih fondova kojima društvo za upravljanje upravlja veća od 10% izdanja pojedinog finansijskog instrumenta ili izloženost prema izdavatelju veća od 5% imovine pojedinog Fonda, društvo za upravljanje dužno je izraditi adekvatnu dubinsku analizu predmetnog ulaganja. U slučaju da društvo za upravljanje nema adekvatne interne resurse za provođenje dubinske analize može koristiti, ali se isključivo na njih ne oslanjati, i usluge trećih lica, za koje je društvo za upravljanje utvrdilo da imaju primjerenu stručnost i resurse.

(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, za ulaganja u dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca kojima je izdavatelj ili za njih garantuje Federacija Bosne i Hercegovine ili Republika Srpska država članica EU ili država članica OECD-a, centralne banke države članice EU, odnosno države članice OECD-a ili je izdavatelj javni medunarodni organ kojem pripadaju jedna ili više država članica EU, odnosno kojem pripada jedna ili više država članica OECD-a te ulaganja u investicijske fondove koji su odobrenje za rad dobili u Federaciji Bosne i Hercegovine ili Republici Srpskoj, državi članici EU ili odgovarajuće fondove koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, društvo za upravljanje nije dužno izraditi dubinsku analizu predmetnog ulaganja.

(5) Društvo za upravljanje dužno je dokumentovati sva investicijska istraživanja i analize iz ovog člana, te osigurati da je moguće jasno utvrditi lica odgovorna za izradu istih.

(6) Imovinu Fonda društvo za upravljanje je dužno pratiti na način da prati kretanje prinosa i doprinos pojedine pozicije imovine i klase imovine Fonda na ukupni prinos Fonda.

(7) Društvo za upravljanje je dužno prilikom donošenja odluka o ulaganju u pojedini finansijski instrument za račun Fonda jasno odrediti i dokumentovati izlaznu strategiju Fonda u smislu navođenja uslova, okolnosti i načina na koji će doći do izlaska iz pozicije. Eventualnu naknadnu promjenu strategije ulaganja Fonda društvo za upravljanje je dužno dokumentovati i obrázložiti.

(8) Društvo za upravljanje je dužno kontinuirano pratiti ostvarivanje strategije ulaganja i odluka o ulaganju imovine Fonda, te propisati postupke i procedure koji će se provoditi u slučaju neostvarenja istih.

Vodenje i čuvanje poslovne dokumentacije

Član 18.

(1) Sva poslovna dokumentacija i podaci koje je društvo za upravljanje dužno izrađivati i prikupljati u skladu sa Zakonom i propisima donesenim na osnovu Zakona, mora se čuvati najmanje pet godina nakon isteka poslovne godine na koju se ti podaci odnose.

(2) Društvo za upravljanje dužno je, na zahtjev Komisije u svrhu provođenja nadzora, s obzirom na vrstu finansijskog instrumenta ili transakcije, čuvati poslovnu dokumentaciju i podatke ili dio nje i duže od roka propisanog stavom (1) ovog člana u skladu sa propisima kojima je regulisano arhiviranje i čuvanje dokumentacije važećim u Federaciji BiH, ako su propisani rokovi duži.

(3) Društvo za upravljanje dužno je čuvati poslovnu dokumentaciju i podatke i nakon prestanka važenja odobrenja za rad izdatog društvu za upravljanje na osnovu Zakona, u rokovima propisanim st. (1) i (2) ovog člana, u skladu sa propisima kojima je regulisano arhiviranje i čuvanje dokumentacije važećim u Federaciji Bosne i Hercegovine.

(4) Društvo za upravljanje dužno je drugom društvu za upravljanje na koje je prenijelo poslove upravljanja Fondom, omogućiti pristup ili predati poslovnu dokumentaciju i podatke za posljednjih pet godina poslovanja ili za duži period u slučaju iz stava (2) ovog člana, koji se odnose na prenesene poslove upravljanja.

(5) Poslovna dokumentacija i podaci iz stava (1) ovog člana moraju se čuvati na mediju koji omogućava pohranu i čuvanje podataka na način da oni budu dostupni Komisiji na zahtjev u svakom trenutku, u obliku i na način koji ispunjava sljedeće uslove:

- a) Komisija mora biti u mogućnosti pristupiti dokumentaciji i podacima, kao i utvrditi sve ključne faze obrade svake transakcije,
- b) mora biti moguće jednostavno utvrditi sve ispravke ili izmjene, kao i sadržaj dokumentacije i podataka prije izvršenja takvih ispravaka ili izmjena,
- c) dokumentacija i podaci moraju biti zaštićeni od neovlaštenog pristupa i mogućih gubitaka u zapisu, te se čuvati na način koji osigurava trajnost zapisa,
- d) manipulacija dokumentacijom i podacima ili bilo kakva njihova prepravka mora biti onemogućena.

(6) Sigurnosne kopije svih podataka i dokumentacije društvo za upravljanje dužno je čuvati izvan poslovnih prostorija društva za upravljanje, na način i u rokovima propisanim st. (1) do (5) ovog člana.

Elektronska obrada podataka

Član 19.

(1) Društvo za upravljanje dužno je propisati i primjenjivati mjere i postupke kojima će se osigurati pravovremeno i pravilno evidentiranje transakcija izvršenih za račun Fonda i društva za upravljanje kako bi osiguralo postupanje u skladu s članom 20. ovog pravilnika.

(2) Društvo za upravljanje dužno je osigurati visok nivo sigurnosti tokom elektronske obrade podataka te tačnost i povjerljivost evidentiranih podataka.

Evidentiranje transakcija Fonda i društva za upravljanje

Član 20.

(1) Društvo za upravljanje dužno je bez odgađanja evidentirati svaku transakciju izvršenu za račun Fonda ili društva za upravljanje, na način koji omogućava utvrđivanje i praćenje svih ključnih faza obrade naloga i izvršenja transakcije.

(2) Evidencija iz stava (1) ovog člana, ako se radi o finansijskim instrumentima, najmanje sadrži:

- a) naziv Fonda odnosno naznaku da se radi o transakciji za račun društva za upravljanje,
- b) identifikacijsku oznaku instrumenta, naziv instrumenta odnosno karakteristike ugovora,
- c) količinu,
- d) vrstu naloga ili transakcije,
- e) cijenu,
- f) za naloge, datum i tačno vrijeme izdavanja naloga i naziv lica kojem se nalog izdaje odnosno oznaku ako se nalog izdaje elektronskim putem,
- g) za transakcije, datum i tačno vrijeme izvršenja transakcije,
- h) ime lica koje izdaje nalog ili izvršava transakciju,
- i) razloge za opoziv naloga, kada je to primjenjivo,
- j) za izvršene transakcije, identifikaciju druge ugovorne strane i mjesto izvršenja, kada je ta informacija dostupna.

(3) U smislu stava (2) tačka j) ovog člana kada se radi o transakcijama izvršenim za račun Fonda "mjesto izvršenja" znači naziv i vrstu tržišta na kojem je u skladu sa Zakonom i pripadajućim podzakonskim aktima te drugim propisima dozvoljeno ulaganje imovine Fonda, odnosno OTC tržište.

(4) Društvo za upravljanje dužno je voditi evidenciju i o svim drugim sklopljenim ugovorima ili poslovima na način da evidentira sve bitne karakteristike i odredbe sklopljenog ugovora ili posla.

Kriteriji za prepoznavanje sukoba interesa

Član 21.

(1) Društvo za upravljanje dužno je prilikom uspostavljanja kriterija za prepoznavanje sukoba interesa poštivati odredbe člana 31. Zakona.

(2) Kod prepoznavanja vrsta sukoba interesa do kojih može doći prilikom obavljanja djelatnosti društva za upravljanje, a koji mogu naštetiti interesima Fonda, društvo za upravljanje dužno je najmanje uzeti u obzir nalaze li se ono, relevantno lice ili lice koje je posredno ili neposredno povezano sa društvom za upravljanje putem kontrole, u sklopu obavljanja djelatnosti društva za upravljanje ili iz drugih razloga, u situaciji da:

- a) bi mogli ostvariti finansijsku dobit ili izbjegći finansijski gubitak na štetu Fonda,
- b) imaju interes ili korist od usluge ili izvršene transakcije za račun Fonda, a koji se razlikuju od interesa Fonda,
- c) primaju ili će primiti od drugih lica dodatne poticaje ili naknade u vezi upravljanja imovinom Fonda, u vidu novca, roba ili usluga, a što nije uobičajena provizija ili naknada za tu uslugu.

(3) Društvo za upravljanje dužno je prilikom utvrđivanja vrsta sukoba interesa uzeti u obzir:

- a) interese društva za upravljanje, uključujući one koji proizlaze iz njegovog pripadanja grupi ili obavljanja djelatnosti društva za upravljanje i obaveze društva za upravljanje prema Fondu,
- b) interese dvaju ili više Fondova i/ili investicijskih fondova kojima upravlja.

Politika upravljanja sukobom interesa

Član 22.

(1) Društvo za upravljanje dužno je propisati, primjenjivati i redovno ažurirati efikasnu politiku upravljanja sukobom interesa. Politika upravljanja sukobom interesa mora biti primjerena veličini i organizacijskoj strukturi društva za upravljanje, kao i vrstama, obimom i složenostima djelatnosti koje društvo za upravljanje obavlja.

(2) Kada je društvo za upravljanje član grupe, politika upravljanja sukobom interesa mora sadržavati sve okolnosti koje su poznate društvu za upravljanje ili koje bi mu trebale biti poznate, a koje mogu dovesti do sukoba interesa koji je rezultat strukture i poslovnih aktivnosti drugih članova grupe.

(3) Politika iz stava (1) ovog člana mora sadržavati:

- a) okolnosti koje predstavljaju ili koje mogu dovesti do sukoba interesa na štetu Fonda, a vezano za djelatnost upravljanja Fondom,
- b) procedure kojih se društvo za upravljanje mora pridržavati i mјere koje mora primjenjivati za upravljanje sukobom interesa.

Nezavisnost u upravljanju sukobom interesa

Član 23.

(1) Prilikom utvrđivanja procedura i mjera iz člana 22. stav (3) tačka b) ovog pravilnika, društvo za upravljanje dužno je osigurati da relevantna lica uključena u različite djelatnosti društva za upravljanje, a iz kojih proizlazi mogući sukob interesa, obavljaju te djelatnosti nezavisno.

(2) Kako bi se osigurao potreban stepen nezavisnosti propisan stavom (1) ovog člana, procedure i mjere iz člana 22. stav (3) tačka b). ovog pravilnika moraju sadržavati:

- a) načine sprečavanja ili kontrole razmjene informacija između relevantnih lica uključenih u djelatnost upravljanja Fondovima kod kojih je prisutan rizik sukoba interesa, a kada bi razmjena informacija mogla našteti interesima jednog ili više Fondova kojima društvo za upravljanje upravlja,
- b) način provođenja nadzora nad relevantnim licima čije primarne funkcije uključuju djelatnosti upravljanja Fondom za račun članova Fonda, a čiji interesi mogu doći u sukob ili koje na drugi način zastupaju interes koji mogu biti u sukobu, uključujući i interes društva za upravljanje,
- c) način uklanjanja svake neposredne povezanosti između primanja relevantnih lica koja su primarno uključena u jednu djelatnost i primanja koja ostvare druga relevantna lica primarno uključena u drugu djelatnost, kada do sukoba interesa može doći u vezi s tim djelatnostima društva za upravljanje ili drugim djelatnostima u obavljanje kojih su uključena relevantna lica,
- d) mjere kojima se bilo kojem licu sprečava ili ograničava neprimjerjen uticaj na način na koji relevantna lica obavljaju djelatnosti upravljanja Fondom,
- e) mjere kojima se sprečava ili kontroliše istovremeno ili uzastopno učešće pojedinih relevantnih lica u različitim poslovima koje obavlja društvo za upravljanje, kada takvo učešće može imati negativan uticaj na upravljanje sukobom interesa.

(3) Kada usvajanje ili primjena procedura i mjera iz člana 22. stav (3) tačka b) Zakona ne osigurava nezavisnost iz stava (1) ovog člana, društvo za upravljanje dužno je propisati dodatne mjere i procedure kojima će se osigurati nezavisnost u upravljanju sukobom interesa.

Upravljanje aktivnostima koje dovode do sukoba interesa

Član 24.

(1) Društvo za upravljanje dužno je čuvati i redovno ažurirati podatke o poslovima koje je obavilo u sklopu djelatnosti upravljanja Fondom ili koji su obavljeni za račun društva za upravljanje, a u kojima se pojavio ili se može pojaviti sukob interesa koji može imati štetne posljedice za interes jednog ili više Fondova kojima upravlja.

(2) U slučajevima kada usvojene politike, procedure i mjere za upravljanje sukobom interesa nisu dovoljne da bi se u razumnoj mjeri spriječila šteta koja bi mogla nastati za Fond ili članove

Fonda, društvo za upravljanje dužno je osigurati da uprava ili drugi nadležni organi ili funkcije društva za upravljanje o tome budu bez odgađanja obaviješteni, kako bi mogli donijeti odluke kojima se osigurava postupanje u najboljem interesu Fonda i članova Fonda.

(3) Društvo za upravljanje dužno je o slučajevima iz stava (2) ovog člana obavijestiti članove Fonda objavom na internet stranici društva za upravljanje na vidljivom mjestu uz obrazloženje odluke.

Korporativno upravljanje

Član 25.

(1) Društvo za upravljanje dužno je uspostaviti primjerene i efikasne procedure za ostvarivanje glasačkih prava i drugih prava iz finansijskih instrumenata u koje je uložena imovina Fonda isključivo u korist tog Fonda.

(2) Procedure iz stava (1) ovog člana sadrže mjere i postupke za:

- a) praćenje relevantnih događaja vezanih za izdavatelja,
- b) redovnu i kontinuiranu komunikaciju s izdavateljem,
- c) ostvarivanja glasačkih prava u skladu s investicijskim ciljevima i strategijom ulaganja tog Fonda,
- d) dokumentovanje odluke o ostvarivanju glasačkih prava i dokaza da je ista u skladu s investicijskim ciljevima i strategijom ulaganja tog Fonda u isključivu korist tog Fonda,
- e) sprečavanje ili upravljanje sukobima interesa koji proizlaze iz ostvarivanja glasačkih prava.

(2) Društvo za upravljanje dužno je sažet opis procedura iz stava (1) ovog člana učiniti dostupnim članovima Fonda.

Transakcije relevantnih lica

Član 26.

U smislu ovog pravilnika, transakcija relevantnih lica su transakcije s finansijskim instrumentom koju izvrše dioničari, članovi uprave, nadzornog odbora ili uposlenici društva za upravljanje, kao i lica koja pružaju usluge ili na koje je društvo za upravljanje delegiralo poslove u skladu sa Zakonom, ako je ispunjen barem jedan od sljedećih uslova:

- a) Relevantno lice djeluje izvan djelokruga aktivnosti koje obavlja kao relevantno lice,
- b) transakcija je izvršena za račun neko od sljedećih lica:
  1. relevantnog lica,
  2. lica s kojim je relevantno lice u srodstvu ili s kojim je povezano u smislu Zakona,

3. lice čiji je odnos s relevantnim licem takve prirode da relevantno lice ima direktni ili indirektni materijalni interes od ishoda transakcije, a koji nije provizija ili naknada za izvršenje transakcije.

Član 27.

(1) Društvo za upravljanje dužno je propisati, primjenjivati i redovno ažurirati odgovarajuće mјere s ciljem sprečavanja aktivnosti navedenih u stavu (2) ovog člana, u slučajevima koji se odnose na:

- a) relevantno lice koje učestvuje u djelatnostima koje mogu dovesti do sukoba interesa, ili
- b) relevantno lice koje, zbog djelatnosti koju obavlja za račun društva za upravljanje, ima pristup povlaštenim informacijama u smislu zakona koji uređuje tržište kapitala ili drugim povjerljivim informacijama koje se odnose na Fond ili na transakcije s Fondom ili za Fond.

(2) Aktivnosti koje se trebaju spriječiti mјerama društva za upravljanje su:

- a) zaključivanje lične transakcije ako takva transakcija ispunjava barem jedan od sljedećih uslova:
  1. navedenom licu je sklapanje lične transakcije zabranjeno na osnovu zakona koji uređuje tržište kapitala,
  2. sklapanje lične transakcije uključuje zloupotrebu ili nepropisno otkrivanje povlaštenih informacija,
  3. sklapanje lične transakcije je u sukobu ili postoji vjerojatnost da dođe u sukob s obavezama društva za upravljanje u skladu s odredbama Zakona i zakona koji uređuje tržište kapitala.
- b) savjetovanje ili nagovaranje drugog lica na sklapanje transakcije s finansijskim instrumentima, na način koji prelazi ovlaštenja relevantnog lica, u slučaju da se na lične transakcije relevantnog lica odnose odredbe tačke a) ovog stava,
- c) otkrivanje bilo kojeg podatka ili mišljenja drugom licu, osim u okviru redovnog ovlaštenja, ako relevantno lice zna ili je trebalo znati da će kao posljedicu tog otkrivanja to drugo lice preuzeti ili je izgledno da će preuzeti neki od sljedećih koraka:
  1. sklopiti transakciju s finansijskim instrumentima, koja bi, kad bi bila lična transakcija relevantnog lica, bila obuhvaćena tačkom a) ovog stava,
  2. savjetovati ili nagovarati treće lice na sklapanje takve transakcije.

(3) Mјere iz stava 1. ovog člana moraju posebno osigurati sljedeće:

- a) da su svim relevantnim licima društva za upravljanje iz stava (1) ovog člana poznata ograničenja vezana za lične transakcije i mјere društva za upravljanje koje se odnose na lične transakcije i otkrivanje u skladu sa st. (1) i (2) ovog člana,

- b) da je društvo za upravljanje saglasno s namjerom izvršenja ličnih transakcija relevantnih lica ili bez odgađanja obaviješteno o svim ličnim transakcijama koje su zaključila relevantna lica, bilo putem obavještenja o navedenoj transakciji ili putem drugih procedura koje društvo za upravljanje omogućava da utvrdi postojanje ličnih transakcija,
- c) da se vode evidencije o svim ličnim transakcijama, kako o onima o kojima je društvo za upravljanje obaviješteno, tako i o onima koje je na drugi način utvrdilo, a koje moraju uključivati sva odobrenja ili zabrane u vezi ličnih transakcija.

(4) St. (1) do (3) ovog člana ne primjenjuju se na sljedeće vrste ličnih transakcija:

- a) kada je transakcija izvršena za račun relevantnog ili drugog lica u okviru usluge upravljanja portfeljem, a o njoj ne postoji prethodna komunikacija između lica ovlaštenog za upravljanje portfeljem i relevantnog ili drugog lica za čiji je račun transakcija izvršena,
- b) lične transakcije udjelima investicijskih fondova ili udjelima u drugim subjektima za zajednička ulaganja koji su subjekt nadzora u skladu s propisima država članica EU i trećih država, ako je navedenim propisima propisan isti ili viši nivo disperzije rizika imovine investicijskog fonda u odnosu na nivo propisan zakonom koji uređuje poslovanje investicijskih fondova s javnom ponudom i propisima donesenim na osnovu njega, kada relevantno lice i svako drugo lice za čiji račun je transakcija izvršena nije uključena u upravljanje navedenim subjektom.

Funkcija upravljanja rizicima

Član 28.

(1) Društvo za upravljanje dužno je uspostaviti trajnu, efikasnu i nezavisnu funkciju upravljanja rizicima.

(2) Funkcija upravljanja rizicima dužna je:

- a) provoditi politike i procedure upravljanja rizicima društva za upravljanje i Fondova kojima društvo za upravljanje upravlja,
- b) osigurati usklađenost s ograničenjima izloženosti rizicima društva za upravljanje i Fondova, uključujući zakonska ograničenja koja se odnose na ukupnu izloženost i rizik druge ugovorne strane u skladu s čl. 34. i 35. ovog pravilnika,
- c) savjetovati upravu vezano uz utvrđivanje profila rizičnosti društva za upravljanje i svakog Fonda kojim društvo upravlja,
- d) dostavljati redovne izvještaje upravi i, kada je to primjenjivo, nadzornom odboru o:
  1. usklađenosti između postojećeg nivoa izloženosti rizicima Fonda i unaprijed određenog profila rizičnosti tog Fonda,

2. usklađenosti svakog pojedinog Fonda kojim društvo upravlja s ograničenjima izloženosti rizicima koja su određena ili propisana za taj Fond,
  3. usklađenosti između postojećeg nivoa izloženosti rizicima i unaprijed određenog profila rizičnosti te propisanim ograničenjima izloženosti rizicima društva za upravljanje,
  4. primjerenosti i efikasnosti politika i procedura upravljanja rizicima, pri čemu se posebno navodi jesu li u slučaju eventualnih nedostataka preuzete odgovarajuće mjere za njihovo uklanjanje.
- e) dostavljati redovne izvještaje upravi o postojećim nivoima izloženosti rizicima društva za upravljanje i svakog Fonda kojim društvo upravlja i svim stvarnim i predviđljivim kršenjima njihovih ograničenja rizičnosti, kako bi se osiguralo preuzimanje pravovremenih i primjerenih mjer,
  - f) ocjenjivati i, kada je to primjenjivo, sudjelovati u postupku vrednovanja OTC izvedenica iz člana 36. ovog pravilnika.

(3) Društvo za upravljanje dužno je funkciji upravljanja rizicima osigurati potrebna ovlaštenja i pristup svim podacima bitnim za ispunjavanje obaveza iz stava (2) ovog člana.

Član 29.

Kriteriji za procjenu primjerenosti postupaka za upravljanje rizicima koje koristi društvo za upravljanje obuhvataju minimalno sljedeće:

- a) uspostavljanje primjerene i dokumentovane politike upravljanja rizicima,
- b) definisanje prihvatljivog nivoa rizika za svaki Fond kojim društvo za upravljanje upravlja,
- c) redovno procjenjivanje, praćenje i preispitivanje politike upravljanja rizicima od strane društva za upravljanje,
- d) preispitivanje efikasnosti mera preuzetih u cilju uklanjanja eventualnih nedostataka u provođenju postupka upravljanja rizicima,
- e) donošenje srazmjernih i efikasnih tehnika mjerjenja rizika,
- f) opis načina izračuna ukupne izloženosti i izloženosti riziku druge ugovorne strane.

Član 30.

(1) Upravljanje rizicima uključuje:

- a) cjelovito i pravovremeno prepoznavanje i dokumentovanje rizika, kojima su ili bi mogli biti izloženi društvo za upravljanje i Fond u svom poslovanju i analizu uzroka njihovog nastanka,

- b) definisanje prihvatljivog nivoa rizika za društvo za upravljanje i sve Fondove kojima društvo za upravljanje upravlja,
- c) postupke i procedure kojima se provode mjere preuzimanja, smanjivanja, disperzije, prenosa i izbjegavanja rizika, koje je društvo za upravljanje prepoznalo i izmjerilo odnosno ocijenilo.

(2) Mjerenje i ocjena rizika uključuje izradu kvantitativnih i/ili kvalitativnih ocjena mjerljivih i/ili nemjerljivih rizika, koje je društvo za upravljanje prepoznalo u postupku utvrđivanja rizika. Ocjene rizika moraju biti dokumenovane.

(3) Prilikom preuzimanja rizika društvo za upravljanje dužno je definisati politike i procedure vezane za odgovornost, učestalost i način praćenja rizika koje društvo za upravljanje i Fond preuzimaju u svom poslovanju.

Politika upravljanja rizicima

Član 31.

(1) Društvo za upravljanje dužno je usvojiti, provoditi i redovno ažurirati primjerenu politiku upravljanja rizicima za društvo za upravljanje i Fondove kojima upravlja.

(2) Politika upravljanja rizicima iz stava (1) ovog člana mora sadržavati najmanje sljedeće:

- a) postupke utvrđivanja rizika, kojima su ili bi mogli biti izloženi društvo za upravljanje i Fond u svom poslovanju,
- b) postupke koji društvu za upravljanje omogućavaju da za društvo za upravljanje i Fond kojim upravlja izmjeri odnosno procijeni izloženost tržišnom riziku, riziku likvidnosti, riziku druge ugovorne strane, operativnom riziku i svim drugim vrstama rizika kojima bi društvo za upravljanje i Fond mogli biti izloženi,
- c) postupke, alate i tehnike za mjerenje i upravljanje rizicima u skladu s članom 33. ovog pravilnika i izračunavanje ukupne izloženosti Fonda vezano za izvedenice (dalje: ukupna izloženost Fonda) u skladu s članom 34. ovog pravilnika,
- d) podjelu odgovornosti pri upravljanju rizicima unutar društva za upravljanje,
- e) uslove, sadržaj i učestalost izvještavanja funkcije upravljanja rizicima u skladu s članom 28. stav (2) tačka d) i e) ovog pravilnika.

Procjena, praćenje i periodično revidiranje politike upravljanja rizicima

Član 32.

(1) Društvo za upravljanje dužno je periodično te kod svake značajne promjene izloženosti rizicima procjenjivati primjerenošć politike upravljanja rizicima društva za upravljanje i Fonda, a najmanje jednom godišnje.

(2) Kako bi osiguralo postupanje iz stava (1) ovog člana, društvo za upravljanje dužno je pratiti i ocjenjivati:

- a) primjerenost i efikasnost politike upravljanja rizicima iz člana 31. ovog pravilnika u odnosu na postupke, alate i tehnike mjerena i upravljanja rizicima propisane članom 33. ovog pravilnika,
- b) usklađenost postupanja društva za upravljanje s politikom upravljanja rizicima iz člana 31. ovog pravilnika te postupcima, alatima i tehnikama upravljanja rizicima propisanim članom 33. ovog pravilnika,
- c) primjerenost i efikasnost preduzetih mjera s ciljem otklanjanja nedostataka u provođenju postupaka upravljanja rizicima.

(3) Društvo za upravljanje dužno je obavijestiti Komisiju o svim značajnim izmjenama politike upravljanja rizicima.

(4) Društvo za upravljanje dužno je osigurati da Komisija može kontinuirano provjeriti postupu li društvo za upravljanje u skladu sa zahtjevima iz st. (1) i (2) ovog člana.

Mjerenje i upravljanje rizicima

Član 33.

(1) Društvo za upravljanje dužno je, uzimajući u obzir profile rizičnosti i definisan prihvatljivi nivo rizika društva za upravljanje i Fondova kojima upravlja, propisati postupke, alate i tehnike mjerena i upravljanja rizicima kako bi:

- a) rizici kojima su društvo za upravljanje i Fondovi kojima upravlja izloženi ili bi mogli biti izloženi u svakom trenutku mogli biti mjerljivi i kako bi se njima moglo upravljati,
- b) osiguralo usklađenost s ograničenjima ukupne izloženosti Fonda, ograničenjima izloženosti riziku druge ugovorne strane i ograničenjima izloženosti riziku koncentracije u izdavatelju u skladu sa Zakonom i ovim pravilnikom.

(2) Društvo za upravljanje dužno je, kako bi ispunilo odredbe iz stava (1) ovog člana, za Fondove kojim upravlja:

- a) osigurati primjenu postupaka, alata i tehnika za mjerenje rizika koji su potrebni kako bi osigurali da su rizici preuzetih pozicija i njihov doprinos ukupnom profilu rizičnosti tačno izmjereni na osnovu ispravnih i pouzdanih podataka i da su postupci, alati i tehnike upravljanja rizicima primjereni dokumentovani,
- b) periodički provoditi retroaktivna testiranja (engl. back-testing) kako bi se provjerila ispravnost postupaka mjerenja rizika koja uključuju predviđanja na temelju modela i procjene,
- c) periodički provoditi stres testove i analize scenarija s ciljem otklanjanja rizika koji proizlaze iz mogućih promjena tržišnih uslova koji bi mogli imati negativan uticaj na poslovanje Fonda,

- d) propisati, primjenjivati i redovno ažurirati interna ograničenja izloženosti rizicima, uzimajući u obzir sve rizike koji su u skladu s članom 31. stav (2) tačkom b) ovog pravilnika značajni za društvo za upravljanje i Fond i osigurati dosljednost u primjeni profila rizičnosti društva za upravljanje i Fonda,
- e) osigurati da je nivo izloženosti rizicima za društvo za upravljanje i Fond kojim upravlja u svakom trenutku u skladu s ograničenjima izloženosti rizicima iz tačke d) ovog stava,
- f) propisati, primjenjivati i redovno ažurirati primjerene procedure i postupke koji, u slučaju postojećih ili očekivanih prekoračenja ograničenja izloženosti rizicima društva za upravljanje i Fonda, u najboljem interesu članova Fonda osiguravaju pravovremeno usklađenje s ograničenjima izloženosti rizicima društva za upravljanje i Fonda.

(3) Društvo za upravljanje dužno je primjерено upravljati rizikom likvidnosti s ciljem da u svakom trenutku osigura usklađenost imovine Fonda kojim upravlja s obavezama, a posebno sa onima za koje procjenjuje da će nastati na osnovu prestanka članstva u Fondu.

(4) Društvo za upravljanje dužno je periodično provoditi stres test koji omogućavaju procjenu rizika likvidnosti društva za upravljanje i Fonda u vanrednim okolnostima.

(5) Društvo za upravljanje dužno je osigurati da likvidnost ulaganja Fonda kojim upravlja bude u skladu sa obavezama nastalima na osnovu prestanka članstva u Fondu, profilom rizičnosti Fonda, strukturu članova i tržišnim okolnostima.

Izračunavanje ukupne izloženosti

Član 34.

(1) Društvo za upravljanje dužno je izračunavati ukupnu izloženost Fonda najmanje jednom dnevno.

(2) Društvo za upravljanje dužno je prilikom izračunavanja ukupne izloženosti uzeti u obzir sve pozicije u izvedenicama, uključujući ugrađene izvedenice, nezavisno, koriste li se kao dio strategije ulaganja Fonda u cilju smanjivanja rizika ili u cilju ostvarenja investicijske strategije Fonda, a sve u skladu s odredbom člana 47. tačka l) Zakona.

(3) Društvo za upravljanje dužno je prilikom izračuna ukupne izloženosti za svaku poziciju u izvedenicama u obzir uzeti sve izloženosti koje proizlaze iz sastavnih dijelova predmetne izvedenice, kao i učinak finansijske poluge koju je generisalo korištenjem izvedenica.

(4) Ako korištenje izvedenica ne generiše dodatnu izloženost za Fond, izloženost osnovne imovine nije potrebno uključiti u izračunavanje obaveze.

Rizik druge ugovorne strane i koncentracije u izdavatelju

Član 35.

(1) Društvo za upravljanje dužno je osigurati da rizik druge ugovorne strane koji proizlazi iz OTC izvedenica, bude u skladu s ograničenjima iz čl. 47. do 51. Zakona.

(2) Društvo za upravljanje dužno je prilikom izračunavanja izloženosti Fonda drugoj ugovornoj strani u skladu s odredbom člana 47. tačka d) Zakona, u izračunavanje uključiti pozitivnu tržišnu vrijednost ugovora o OTC izvedenicama koji je zaključen s tom ugovornom stranom.

(3) Društvo za upravljanje dužno je, kada u ime Fonda prenosi kolateral drugoj ugovornoj strani, vrijednost kolaterala uključiti u izračunavanje izloženosti prema drugoj ugovornoj strani iz člana 47. tačka d) Zakona. Preneseni kolateral može se uključiti u izračunavanje izloženosti drugoj ugovornoj strani na neto osnovi samo ako je društvo za upravljanje u mogućnosti pravno izvršiti sporazume o netiranju s drugom ugovornom stranom u ime Fonda.

(4) Društvo za upravljanje dužno je ograničenja koncentracije izdavatelja iz člana 47. tačke k) Zakona izračunavati na osnovi izloženosti osnovnoj imovini nastaloj korištenjem finansijskih izvedenica, u skladu s metodom izloženosti zasnovanoj na obavezama.

(5) Društvo za upravljanje dužno je uključiti svaku izloženost riziku druge ugovorne strane proizašlu iz transakcija OTC izvedenicama u izračunavanje izloženosti prema drugoj ugovornoj strani iz člana 47. tačka d) Zakona.

Postupci procjene vrijednosti OTC izvedenica

Član 36.

(1) Društvo za upravljanje dužno je osigurati i odgovarajućom dokumentacijom moći potvrditi da se u izračunavanju izloženosti Fonda prema OTC izvedenicama koriste fer vrijednosti koje se ne zasnivaju isključivo na tržišnim cijenama koje kotira druga ugovorna strana u transakcijama na neformalnom tržištu i koje ispunjavaju sljedeće uslove:

- a) osnova za fer vrijednost je relevantna tržišna vrijednost preuzeta od odgovarajućeg izvora, ili, ako takva vrijednost nije dostupna, vrijednost izračunata odgovarajućom metodom procjene vrijednosti,
- b) potvrda vrednovanja provedena je od:

1. treće strane nezavisne od druge ugovorne strane OTC izvedenice, redovno i na takav način da društvo za upravljanje istu može provjeriti, ili
2. primjerene organizacijske jedinice unutar društva za upravljanje nezavisne od djelatnosti upravljanja imovinom Fonda.

(2) Društvo za upravljanje dužno je, u smislu stava (1) ovog člana te uzimajući u obzir vrstu i složenost OTC izvedenica uspostaviti, provoditi, redovno ažurirati i primjereno dokumentovati

mjere i postupke koji osiguravaju primjерено, transparentno i fer vrednovanje izloženosti Fonda prema OTC izvedenicama.

(3) Društvo za upravljanje dužno je osigurati da fer vrijednost OTC izvedenica bude primjерено, precizno i nezavisno procijenjena.

(4) Dužnosti i odgovornosti funkcije upravljanja rizicima moraju biti posebno definisane u smislu odredbi st. (1) i (2) ovog člana.

Izvještaji o izvedenicama

Član 37.

(1) Društvo za upravljanje dužno je Komisiji najmanje jednom godišnje, do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu, dostavljati izvještaj s informacijama koje odražavaju istinit i vjeran prikaz vrsta izvedenica koje se koriste za Fond kojim upravlja, rizike osnovne imovine, kvantitativna ograničenja ulaganja i metode korištene za procjenu rizika povezanih s transakcijama izvedenicama.

(2) U slučaju da Komisija procijeni da su izvještaji iz stava (1) neispravni ili nepotpuni naložit će društvu za upravljanje da ispravi ili dopuni izvještaj.

Mjere za neprekidno poslovanje

Član 38.

(1) Poslovni procesi potrebni za neprekidno i primjерeno pružanje usluga i obavljanje djelatnosti su poslovni procesi društva za upravljanje kod kojih bi greške ili propusti pri izvršavanju znatno naštetili:

- a) neprekidnom ispunjavanju uslova i obaveza društva za upravljanje koji su propisani Zakonom ili propisima donesenim na osnovu Zakona,
- b) finansijskoj stabilnosti društva za upravljanje ili
- c) kontinuitetu u obavljanju djelatnosti.

(2) Društvo za upravljanje dužno je propisati i primjenjivati mjere i postupke kojima će se osigurati pravovremeno i pravilno evidentiranje transakcija izvršenih za račun Fonda i društva za upravljanje u informacijskom sistemu društva za upravljanje kako bi osiguralo postupanje u skladu s članom 20. ovog pravilnika.

(3) Društvo za upravljanje dužno je propisati i primjenjivati mjere i postupke kojima će se osigurati pravovremeno i pravilno vođenje evidencije o članovima Fondova kojima upravlja društvo za upravljanje.

Primjерено upravljanje informacijskim sistemom

Član 39.

- (1) Društvo za upravljanje dužno je propisati, primjenjivati i redovno ažurirati politiku sigurnosti informacijskog sistema društva za upravljanje. Politika sigurnosti mora sadržavati načela, mjere i postupke kojima će se osigurati povjerljivost, cjelovitost i dostupnost podataka koji se obrađuju u informacijskom sistemu društva za upravljanje.
- (2) Društvo za upravljanje dužno je propisati, primjenjivati i redovno ažurirati interne akte kojima uređuju primjерено korištenje informacijskog sistema društva za upravljanje.
- (3) Društvo za upravljanje dužno je propisati, primjenjivati i redovno održavati plan oporavka od štetnih dogadaja. Plan oporavka od štetnih dogadaja mora sadržavati mjere i postupke za oporavak prekinutih poslovnih sistema u razumnom roku.
- (4) Društvo za upravljanje dužno je testirati provodivost i efikasnost plana oporavka od štetnih događaja najmanje jednom godišnje, a u slučaju značajnijih izmjena i češće.
- (5) Društvo za upravljanje dužno je organizirati informacijski sistem koji za sve poslovno važne informatičke servise ima uspostavljenu jasnou operativnu podršku te razrađen postupak uvođenja novih ili promjenu postojećih informatičkih servisa.
- (6) Društvo za upravljanje može izdvojiti pojedine dijelove informacijskog sistema trećim licima ili koristiti aplikativna rješenja samo ako je ugovorno i praktično osiguran kontinuitet poslovanja za vrijeme i nakon prekida saradnje sa trećom stranom.

Postupanje u najboljem interesu Fonda i njegovih članova

Član 40.

- (1) Društvo za upravljanje dužno je u postupanju prema članovima Fonda biti nepristrasno.
- (2) Društvo za upravljanje ne smije pogodovati interesima jedne grupe članova Fonda u odnosu na interes bilo koje druge grupe članova Fonda.
- (3) Društvo za upravljanje dužno je propisati, usvojiti i primjenjivati primjerene politike i procedure kojima se sprečavaju zloupotrebe koje bi mogle uticati na stabilnost i integritet tržišta.
- (4) Društvo za upravljanje dužno je osigurati da vrednovanje imovine Fonda bude u skladu s tačnim, fer i transparentnim metodama vrednovanja, postupajući u najboljem interesu članova Fonda te to dokumentovati na odgovarajući način.
- (5) Društvo za upravljanje dužno je osigurati da se imovina Fonda i članova ne tereti prekomjernim troškovima.

Postupanje s pažnjom dobrog stručnjaka

Član 41.

- (1) Društvo za upravljanje dužno je prilikom odabira i kontinuiranog praćenja ulaganja postupati s pažnjom dobrog stručnjaka, u najboljem interesu Fonda i integriteta tržišta.
- (2) Društvo za upravljanje dužno je osigurati posjedovanje dokaza o primjerenom nivou stručnosti i znanja o imovini u koju se ulažu sredstva Fonda.
- (3) Društvo za upravljanje dužno je propisati primjerene politike i procedure, kao i primjenjivati odgovarajuće mjere koje osiguravaju da se investicijske odluke u ime Fonda donose i ostvaruju u skladu s ciljevima, strategijom i ograničenjima izloženosti rizicima Fonda.
- (4) Društvo za upravljanje dužno je, primjenjujući vlastitu politiku upravljanja rizicima, prilikom razmatranja pojedinog ulaganja te periodično, kad je to primjenjivo, izraditi analize i procjene učinka pojedinog ulaganja na strukturu imovine Fonda, likvidnost i profil rizičnosti.
- (5) Društvo za upravljanje dužno je analize i procjene iz stava (4) ovog člana provoditi isključivo na osnovu pouzdanih i relevantnih kvalitativnih i kvantitativnih informacija i podataka.

Izvršenje odluka o trgovanju za račun Fonda

Član 42.

- (1) Društvo za upravljanje dužno je, kada trguje za račun Fonda kojim upravlja, postupati u njegovom najboljem interesu.
- (2) Da bi ispunilo odredbe stava (1) ovog člana i člana 43. stav (1) ovog pravilnika, društvo za upravljanje je dužno poduzeti sve potrebne radnje kako bi postiglo najpovoljniji ishod za Fond, vodeći računa o cijeni, troškovima, brzini i vjerovatnosti izvršenja i poravnanja, veličini i vrsti naloga te svim drugim okolnostima bitnim za izvršenje naloga.
- (3) Relativna važnost elemenata iz stava (2) ovog člana utvrđuje se s obzirom na sljedeće kriterije:
  - a) ciljeve, strategiju ulaganja i rizike Fonda navedene u prospektu i statutu Fonda,
  - b) karakteristike naloga,
  - c) karakteristike finansijskog instrumenta na koji se nalog odnosi,
  - d) karakteristike mjesta trgovanja na kojima se nalog može izvršiti.
- (4) Društvo za upravljanje dužno je propisati i primjenjivati efikasne mjere za ispunjavanje uslova iz st. (2) i (3) ovog člana. Dodatno, društvo za upravljanje dužno je propisati i primjenjivati politiku kojom će se omogućiti postizanje najpovoljnijeg ishoda prilikom izvršenja naloga Fonda.

(5) Društvo za upravljanje dužno je članovima Fonda učiniti dostupnim odgovarajuće informacije o politici iz stava (4) ovog člana kao i o svim značajnim promjenama te politike.

(6) Društvo za upravljanje dužno je redovno pratiti primjerenost i efikasnost mjera i politike iz stava (4) ovog člana, te ih po potrebi unapređivati i ispravljati eventualne nedostatke.

(7) Društvo za upravljanje dužno je u slučaju značajnih promjena koje mogu uticati na mogućnost trajnog postizanja najpovoljnijeg ishoda za Fond, a najmanje jednom godišnje, revidirati politiku iz stava (4) ovog člana.

(8) Društvo za upravljanje mora biti u mogućnosti dokazati da je naloge u ime Fonda izvršavalo u skladu s politikom iz stava (4) ovog člana.

Izdavanje naloga za trgovanje za račun Fonda

Član 43.

(1) Društvo za upravljanje dužno je, prilikom izdavanja naloga za trgovanje za račun Fonda kojim upravlja postupati u najboljem interesu Fonda kojima upravlja.

(2) Društvo za upravljanje dužno je propisati i primjenjivati politike kako bi se uskladilo s obavezama iz stava (1) ovog člana, a kojima će odrediti, zavisno o vrsti pojedinog finansijskog instrumenta, lica kojima je dozvoljeno izdavati naloge za trgovanje.

(3) Društvo za upravljanje dužno je izdavati naloge za trgovanje u ime Fonda na izvršenje posredstvom drugih lica isključivo u skladu s odredbama ovog člana.

(4) Društvo za upravljanje dužno je članovima fonda učiniti dostupnim odgovarajući sažetak informacija iz politike iz stava (2) ovog člana, kao i informacije o svim značajnim promjenama te politike.

(5) Društvo za upravljanje dužno je redovno pratiti primjerenost i efikasnost politike iz stava (2) ovog člana, a posebno u smislu kvaliteta izvršavanja izdatih naloga od strane drugih lica, te ih po potrebi unapređivati i ispravljati eventualne nedostatke.

(6) Društvo za upravljanje dužno je u slučaju značajnih promjena koje mogu uticati na mogućnost trajnog postizanja najpovoljnijeg ishoda za Fond, a najmanje jednom godišnje, revidirati politiku iz stava (2) ovog člana.

(7) Društvo za upravljanje mora biti u mogućnosti dokazati da je naloge u ime Fonda izdavalo na izvršenje u skladu s politikom iz stava (2) ovog člana.

Postupanje s nalozima

Član 44.

(1) Društvo za upravljanje dužno je propisati i primjenjivati procedure i mjere za pravovremeno i fer izvršavanje transakcija u ime Fonda.

(2) Procedure i mjere iz stava (1) ovog člana moraju ispunjavati sljedeće uslove:

- a) nalozi izvršeni u ime Fonda moraju se bez odgađanja i ispravno evidentirati i alocirati,
- b) nalozi i transakcije Fonda koji su međusobno uporedivi moraju se izvršavati bez odgađanja i po utvrđenom redoslijedu, osim ako to onemogućavaju obilježja naloga ili transakcije, tržišni uslovi ili ako to nije u najboljem interesu Fonda.

(3) Društvo za upravljanje dužno je finansijske instrumente ili novčane iznose zaprimljene namirom i poravnanjem izvršenih naloga bez odgađanja i ispravno prenijeti na račun odgovarajućeg Fonda.

(4) Društvo za upravljanje ne smije zloupotrijebiti informacije u vezi s otvorenim nalozima Fonda i dužno je preduzeti sve razumne mjere u cilju sprječavanja zloupotrebe takvih informacija od strane bilo kojeg relevantnog lica.

Grupisanje i alokacija naloga za trgovanje

Član 45.

(1) Društvo za upravljanje može, kada je to u skladu sa propisima kojim je regulisano tržište kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine, grupisati naloge za trgovanje izdate u ime pojedinog Fonda s nalozima drugog Fonda kojim upravlja, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- a) grupisanje naloga neće naštetiti interesima Fonda čiji se nalozi grapišu,
- b) da je propisana i primijenjena politika alokacije naloga koja dovoljno precizno uređuje fer alokaciju zbirnih naloga, uključujući način na koji količina i cijena navedene u nalogu utiču na alokaciju i postupanje s djelomično izvršenim nalozima,
- c) da su transakcije po osnovu grupisanih naloga moguće i u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima kojima je regulisano tržište na kojem se takva transakcija zaključuje.

(2) Društvo za upravljanje dužno je prilikom grupiranja jednog ili više naloga za trgovanje Fonda s nalozima drugih fondova, u slučaju kad je takav zbirni nalog djelimično izvršen, alocirati realizirane naloge u skladu sa svojom politikom alokacije naloga.

Zaštita najboljih interesa Fonda

Član 46.

Smatrać će se da društvo za upravljanje ne djeluje u najboljem interesu Fonda, korektno i u skladu s pravilima struke, ako u odnosu na djelatnosti upravljanja imovinom i administrativne

poslove Fonda, plaća ili mu se plaća provizija ili naknada ili se društvo za upravljanje pruža bilo kakva druga povoljnost, osim novčane, osim sljedećih:

- a) naknada, provizija ili nenovčana povoljnost plaćena ili pružena trećem licu ili od strane trećeg lica ili licu koje djeluje u ime trećeg lica, uz uslov da je plaćanje provizije ili naknade ili davanje nenovčane povoljnosti utvrđeno na način koji pridonosi kvalitetu usluge i ne umanjuje obavezu društva za upravljanje da djeluje u najboljem interesu Fonda,
- b) primjerenih naknada koje omogućavaju pružanje usluga ili su za to nužne, kao što su troškovi depozitara, troškovi transakcije, naknade regulatoru, pravni troškovi te one koji po svojoj naravi ne mogu biti u sukobu s obavezom društva za upravljanje da djeluje u najboljem interesu Fonda, korektno i u skladu s pravilima struke.

Politike nagrađivanja

Član 47.

(1) Prilikom propisivanja i implementacije politika nagrađivanja, uključujući plaće i naknade po osnovu zakona o radu, za upravu i radnike u društvu za upravljanje, društvo za upravljanje dužno je da se pridržavati sljedećih načela:

- a) varijabilno nagrađivanje radnika koji obavljaju poslove kontrolnih funkcija zavisi o postignutim ciljevima povezanim s njihovim funkcijama, nezavisno o uspješnosti poslovnih područja koja kontrolišu,
- b) isplata nagrađivanja licima odgovornim za funkciju upravljanja rizicima i funkciju usklađenosti s relevantnim propisima direktno je pod nadzorom nadzornog odbora društva za upravljanje,
- c) ocjena uspješnosti odnosi se na višegodišnji period, kako bi se osiguralo da se proces ocjenjivanja zasniva na dugoročnoj uspješnosti,
- d) zagarantovano varijabilno nagrađivanje ugovara se i isplaćuje izuzetno i dozvoljeno je samo pri zapošljavanju novih radnika i ograničeno je samo na prvu godinu rada tih radnika,
- e) fiksni i varijabilni dio ukupnog nagrađivanja primjerno je uravnotežen i fiksni dio čini dovoljno veliki udio u ukupnom nagrađivanju, tako da omogućuje provođenje u potpunosti fleksibilne politike varijabilnog dijela nagrađivanja, uključujući i mogućnost neisplaćivanja varijabilnog dijela nagrađivanja,
- f) isplate povezane s ranijim raskidom ugovora moraju odražavati uspješnost ostvarenu tokom vremena i biti određene na način da se ne nagrađuje neuspjeh,
- g) mjerjenje uspješnosti, kao osnova za izračun varijabilnog dijela nagrađivanja, mora biti prilagođeno svim vrstama rizika kojima je društvo za upravljanje izloženo ili kojima bi moglo biti izloženo,

- h) društvo za upravljanje ne smije isplatiti varijabilni dio nagrađivanja, uključujući i odgođeni dio nagrađivanja, ako takvo nagrađivanje nije održivo i opravданo finansijskim položajem društva za upravljanje i poslovnom uspješnošću poslovne jedinice, Fonda i radnika na kojeg se odnosi. Društvo za upravljanje je općenito dužno ukupno varijabilno nagrađivanje značajno umanjiti ako dođe do značajnog narušavanja uspješnosti ili ostvarivanja negativnog finansijskog rezultata društva za upravljanje ili Fonda, uzimajući u obzir sljedeće oblike smanjenja nagrađivanja: smanjenje nagrađivanja tekuće poslovne godine, smanjenje isplata nagrađivanja koje je prethodno zarađeno, ali koje je odgođeno i još uvijek nije isplaćeno (aktiviranjem odredbi o malusu) i naknadno smanjenje isplata nagrađivanja koje je prethodno zarađeno i koje je već isplaćeno (aktiviranjem odredbi o povratu naknade),
- i) isplata penzijskih pogodnosti usklađena je s poslovnom strategijom, ciljevima, vrijednostima i dugoročnim interesima društva za upravljanje i Fondova kojima upravlja.

(2) Načela iz stava (1) ovog člana primjenjuju se na sve vrste nagrađivanja koje identificiranim radnicima isplaćuje društvo za upravljanje.

(3) Nadzorni odbor društva za upravljanje dužan je donijeti odluke:

- a) o ukupnom iznosu varijabilnog nagrađivanja koji će društvo za upravljanje utvrditi za sve radnike društva za upravljanje u poslovnoj godini za određeni period obračuna,
- b) na pojedinačnoj osnovi o nagrađivanju članova uprave i lica odgovornih za rad kontrolnih funkcija i
- c) o smanjenju ili ukidanju varijabilnog nagrađivanja radnika, uključujući aktiviranje odredbi o malusu ili povratu nagrađivanja, ako dođe do značajnog narušavanja uspješnosti ili ostvarivanja gubitka društva za upravljanje, poslovne jedinice ili Fonda, u skladu sa stavom (1) ovog člana.

(3) Odluke nadzornog odbora iz stava (3) ovog člana provodi uprava društva za upravljanje u skladu s politikom nagrađivanja.

Ugovor o delegiranju poslova

Član 48.

(1) Ugovor o delegiranju poslova sklopljen između društva za upravljanje i trećeg lica, mora sadržavati najmanje:

- a) ime i prezime i adresu, odnosno firmu i sjedište ugovornih strana,
- b) tačan opis poslova koji se delegiraju i u odnosu na koje Fondove,
- c) odredbu na osnovu koje je treće lice na koje se poslovi delegiraju dužno omogućiti provođenje nadzora nad obavljanjem delegiranih poslova od strane Komisije, što podrazumijeva i pristup prostorijama trećeg lica, te svim relevantnim podacima, evidencijama i dokumentacijom,

- d) odredbu na osnovu koje se društvu za upravljanje, omogućava da u bilo kojem trenutku može trećem licu dati obavezujuću uputu za postupanje ili raskinuti ugovor sklopljen s trećim licem i to s trenutnim učinkom kada je to u interesu članova Fonda,
- e) odredbu na osnovu koje se treće lice obavezuje bez odgađanja obavijestiti društvo za upravljanje o svakoj zapreci ili nemogućnosti postupanja u skladu s ugovorom, Zakonom ili ovim pravilnikom,
- f) odredbu na osnovu koje je treće lice dužno u obavljanju delegiranih poslova uspostaviti i održavati nivo zaštite povjerljivih informacija jednaku onoj u društvu za upravljanje,
- g) odredbu da društvo za upravljanje i dalje ostaje u potpunosti odgovorno Fondu odnosno članovima Fonda za obavljanje delegiranih poslova,
- h) odredbu o naknadi za rad i/ili uslugu licu na koje se delegiraju poslovi,
- i) odredbu da ugovor stupa na snagu od dana izdavanja odobrenja Komisije društvu za upravljanje da delegira poslove,
- j) trajanje ugovora i uslove za raskid ili otkaz ugovora,
- k) potpis ovlaštenih lica ugovornih strana te pečat kada je to primjenjivo.

(2) Prilikom utvrđivanja uslova za raskid ili otkaz ugovora iz stava (1) ovog člana, društvo za upravljanje dužno je osigurati da se navedeni raskid ili otkaz provede na način koji ne utiče na neprekidnost i učinkovitost obavljanja delegiranih poslova.

(3) Smatra se da je provođenje nadzora nad delegiranim poslom onemogućeno ako je:

- a) društvu za upravljanje i Komisiji onemogućen pristup prostorijama trećeg lica i podacima koji se odnose na delegirani posao,
- b) društvo za upravljanje, Komisiji na zahtjev, ne dostavi sve potrebne informacije i dokumentaciju potrebnu za provođenje nadzora o usklađenosti poslovanja trećeg lica sa Zakonom, propisima donesenim na osnovu Zakona i drugim propisima.

Odobrenje Komisije

Član 49.

(1) Za delegiranje poslova na treće lice u skladu sa Zakonom i ovim pravilnikom, društvo za upravljanje mora prethodno dobiti prethodnu saglasnost Komisije.

(2) Društvo za upravljanje će u svrhu dobijanja saglasnosti za delegiranje poslova na treće lice Komisiji podnijeti zahtjev uz koji prilaže sljedeću dokumentaciju:

- a) ugovor o delegiranju poslova iz člana 48. stav(1) ovog pravilnika, potpisani od strane ovlaštenih lica ugovornih strana i ovjeren pečatom kada je to primjenjivo,
- b) obrazloženje razloga zbog kojih se poslovi delegiraju i opravdanosti takvog delegiranja,

- c) dokaze o ispunjenju uslovaza vršenje delegiranih poslova iz član 5. stav (3) tačka b), c)
  - i i) Zakona,
- d) drugu dokumentaciju na zahtjev Komisije.

(3) U slučaju da se nakon dobijanja saglasnosti Komisije izmjene uslovi iz ugovora iz člana 48. stav(1) ovog pravilnika, društvo za upravljanje će bez odgađanja Komisiji podnijeti novi zahtjev za izdavanje odobrenja za delegiranje poslova u skladu sa st. (1) i (2) ovog člana.

Član 50.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Broj: 01- 02- 2477/17
Sarajevo, 23. novembar 2017. godine.

Predsjednik
Komisije za vrijednosne papire
Federacije Bosne i Hercegovine
mr. Hasan Ćelam

PRILOG -Izvještaj o obračunu kapitala

IZVJEŠTAJ O OBRAČUNU KAPITALA		
Naziv društva:		
JIB društva:		
Datum:		
Oznaka pozicije	OPIS	IZNOS (u BAM)
1.	STAVKE KAPITALA	
1.1.	Uplaćene redovne dionice	
1.3.	Rezerve formirane iz dobiti nakon oporezivanja	=1.3.1.+1.3.2.+1.3.3.
1.3.1.	<i>zakonske rezerve</i>	
1.3.2.	<i>statutarne rezerve</i>	
1.3.3.	<i>ostale rezerve</i>	
1.4.	Rezerve kapitala	
1.5.	Zadržana dobit	
1.6.	Dobit tekuće godine (na osnovu godišnjih finansijskih izvještaja)	
1.7.	Zbir stavki (1.1. do 1.6.)	=1.1.+1.2.+1.3.+1.4.+1.5.+1.6.
2.	Odbitne stavke kapitala	
2.1.	Nelikvidna sredstva	
2.2.	Udjeli u drugim privrednim društvima	
2.3.	Gubici u zavisnim društvima	
2.4.	Dospjela potraživanja	

2.5.	Imovina koju je društvo za upravljanje društvo steklo, a koja nije u skladu sa članom 7 stav 8. Zakona	
2.6.	Zadržani gubici proteklih godina utvrđeni na osnovu revidiranih godišnjih finansijskih izvještaja	
2.7.	Gubitak tekuće godine (na osnovu godišnjeg finansijskog izvještaja ili na osnovu finansijskih izvještaja zaperiod tokom godine)	
2.8.	Nerealizirani gubitak finansijske imovine raspoložive za prodaju	
2.9.	Negativne neto revalorizacijske rezerve	
2.11.	Zbir stavki (od 2.1. do 2.9.)	=2.1.+2.2.+2.3.+2.4.+2.5.+2.6.+2.7.+2.8.+2.9.
3.	Opći troškovi iz prethodne poslovne godine	
3.1.	troškovi upravljanja fondom	
3.2.	opći administrativni troškovi	
3.3.	troškovi amortizacije i vrijednosno usklađenje dugotrajne imovine	
3.4.	rezerviranja za troškove i rizike	
3.5.	finansijski rashodi i ostali troškovi	
3.6.	Zbir stavki (3.1. do 3.5.)	=3.1.+ 3.2.+ 3.3.+ 3.4.+ 3.5.
I.	KAPITAL	
A.	KAPITALNI ZAHTJEV PREMA ČLANU 2. STAV 1. PRAVILNIKA	
B.	KAPITALNI ZAHTJEV PREMA ČLANU 2. STAV 2. TAČKA a) PRAVILNIKA	

C.	KAPITALNI ZAHTJEV PREMA ČLANU 2. STAV 2. TAČKA b) PRAVILNIKA	
II.	Višak (+)/manjak (-) kapitala	=I.– Max(A., B., C.)
4	Finansijska imovina društva za upravljanje	
4.1.	Prenosivi dužnički vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca iz člana 7. stav 8. Zakona	
4.2.	Depoziti društva za upravljanje kod banka i kreditnih institucija iz člana 46. stav 1. tačka d. Zakona	
4.3.	Zbir stavki (od 4.1 do 4.2.)	
IV.	Kapital u skladu sa članom 7. stava 8. Zakona	= 4.3. – Max (A., B., C.)
5.	Dodatne informacije	
5.1.	Skupštinske odluke (izglasana dividende tekuće poslovne godine)	
5.2.	Skupštinske odluke (isplaćene dividende tekuće poslovne godine)	
5.3.	Rezerve kapitala ostvarene emisijom dionica	
5.4.	Neraspoređena dobit tekuće godine	
5.5.	Nerealizirani dobitak iz osnova vrijednosnog usklađenja finansijske imovine raspoložive za prodaju	
Datum:		Odgovorna osoba društva za upravljanje: